

Pietisten.

Namnet Pietist kommer af ett Latinsk ord, Pietas, gudaktighet.

N:o 11.

November 1862.

21 Årg.

Epistelen till de Romare.

Åttonde Capitlet.

Innehåll: Såsom slutföljd af allt det föregående, framställas i detta Capitel de trognas höga förmåner: Att de äro fria från all fördömmelse (v. 1—4); hafwa ett andligt sinne (v. 5—11); äro icke mer i tjänst hos löttet, hwilket måste dödas (v. 12, 13); äro Guds barn och då äfwen Guds arfwingar (v. 14—18); hafwa under allt lidande fasta grunder för hoppet om en herrlig förlofning, såsom först hela slafvans wäntan derefter (v. 19—23), sedan hoppets egen art (v. 24, 25), vidare Andens hjälp (v. 26—28) och ändtligen Guds ewiga utkorelse och kärlek (v. 29—34). Detta allt skände hos Apostelen den ton af triumpherande troswisshet, hwarmed detta herrliga Capitel slutas (v. 35—39).

Detta Capitel innehåller den rikaste sammanfattning af allt hwad nåd heter, såväl nåden hos Gud, som ock nådens verk i våra hjertan. Men det börjar och slutar med den stora hufvudläran om nåden hos Gud, eller rättfärdiggörelsens nåd. Denna hufvudlära har ock varit det egentliga ämnet för allt det föregående i brefwet, ehuru det sjette Capitlet och större delen af det fjunde innehåller några mellanskjutna läror, till förebyggande af åskilliga missförstånd. Men i detta åttonde Capitel återkommer Apostelen till sitt hufvudämne, neml. huru wi endast i Kristus äro fria från all fördömmelse och hafwa ewinnerligt lif. Han inlägger ock här påminnelser om Anden och dess verk i själen, men börjar och slutar med det nämnda hufvudstycket, hwilket i synnerhet uti det 5:te Capitlet så wäldigt framställdes, neml. om vår salighet genom Kristus, vår frihet från fördömmelsen och de orubbliga grunderna för vår förtröstan på Guds ewiga nåd. Då detta ewiga goda icke kunde winnas genom lagen, säger Apostelen, så är det oss gifwet derigenom, att Gud sände sin Son, för att göra det, som lagen icke kunde åstadkomma, och med sitt of-

fer för synden borttaga syndens fördömande kraft. Derefter visar han de stora hufvuddragen, som skilja de trogne och de otrogne i afseende på sinnet, neml. att då de otrogne äro, i sitt naturliga tillstånd under lagen, **köttsligt sinnade**, fiendtlige emot Gud och Hans lag, de trogne åter, pånyttfödde af nåden, hafwa ett andligt sinne, som är lif och frid. Om dessa sednares höga förmåner fortfar han sedan genom hela Capitlet. Han förklarar att dessa, som äro andligt sinnade, hafwa Christi Ande och dermed ett andligt och ewigt lif. Churu deras kroppar måste återwända till stoftet, skola de dock åter uppväckas. De drifwas redan här af Guds Ande, de äro **Guds barn**. Befriade från träldoms-anden, hafwa de nu en barnaskapets ande, genom hvilken de tala med Gud såsom barn med sin fader, och skola till äfwen blifwa **Guds arfwingar** och Jesu Christi medarfwingar. Men då de här på jorden måste hafwa mycket lidande, framställer han också deremot de rikaste tröstegrunder; han talar om den oförläpneliga **herrlighet**, som på dem skall uppenbaras, så sannt hela skapelsen äfwen väntar en sådan, så sannt hoppet alltid måste vänta på det som icke synes, så sannt **Anden** hjälper oss i all vår skröplighet och så sannt Guds ewiga utforesse och kärlek i Christo icke kunna swika. Med det enda, att de äro och förblifwa i Christo, är det omöjligt att de kunna fördömas, huru hårdt än alla fiendtlige makter strida emot dem. Hvilken vill fördöma dem, som Gud rättfärdiggör? — dem, för hvilka Kristus lidit döden, uppstått och framträder inför Fadren? Apostelen trotsar allt hwad i hela werlden är, allt närwarande och tillkommande, att det icke skall kunna skilja oss ifrån Guds kärlek i Christo Jesu, vår Herre. På detta sätt utförer Apostelen i detta Capitel hwad som varit det stora hufvudämnet i allt det föregående af Epistelen.

1. Så är nu intet fördömligt i dem som äro i Christo Jesu, de som icke wandra efter köttet, utan efter Andan.

Ordagrammt: Alltså är nu ingen fördömelse för dem, som äro i Christo Jesu. — "Alltså". Då detta ord alltid antyder en slutföljd af något föregående, kunde man fråga hwarpå det här svftar, då det närmast föregående stycket, Cap. 7: 14—25, handlar blott om naturens förderf och strid emot Anden. Icke kan slutföljden deraf blifwa, att ingen fördömelse mer finnes för de trogna. Nej, här ser Apostelen tillbaka till hwad han bewisat i sjelfwa hufvudämnet för sitt bref. Det närmast föregående utgör endast mellanmeningar. Uti de fem första Capitlen har han bewisat, att alla äro syndare, att intet kött kan af lagens gerningar warda rättfärdigt, men att vi warda rättfärdiga af nåd, genom tron på den förlossning som i Christo Jesu sedd är. Det sjette Capitlet utgör blott ett mellanstycke, deri Apostelen förbygger missbruket af denna nådelära, särskildt af v. 20 i 5:te Cap. Men i sjunde Capitlet börjar han åter med det stora huf-

undämnet och visar huru vi genom föreningen med Kristus äro fria från lagens förbund, v. 1—6; och det som derefter följer i Capitlet utgör åter blott mellanskycken, deri han visar, att hwad han sagt icke nedsatte lagen, utan berodde af naturens förderf. Således har hans egentliga göromål i brefsivet allt härtills varit, att bewisa och stadfästa Evangelii stora hufvudlära om menniskans fördömda tillstånd under lagen och hennes rättfärdiggörelse i Kristus genom tron. Med denna bewisning hade han i början af fjunde Capitlet kommit så långt, att han der förklarar det vi genom föreningen med Kristus äro rentaf fria från lagen, så fria från lagens förbund som qvinnan är fri från mannens lag, då denne är död. Men äro vi sålunda fria från lagen, då äro vi ock wisseligen fria från all fördömmelse. Det är denna hufvudlära, till hwilken Apostelen nu återkommer, sedan han i mellanskyckerna förebyggt möjliga missförstånd. Och hwad säger han nu om slutföljden af allt hwad han i det föregående bewisat? Han säger:

Alltså är nu ingen fördömmelse för dem, som äro i Christo Jesu. Märk hwilken tröstelig förkunnelse! Det finnes ingen fördömmelse för dem, som äro i Christo Jesu! Hwad höre wi här? Ingen fördömmelse! Fullkomlig frihet från all syndens skuld och dom i tid och ewighet, och det blott derigenom, att wi äro i Christo Jesu. Detta är wist så trösteligt, att det borde kunna göra en sjukt menniska frisk, ja, en död lefwande. Den menniska, som blott kommit derhän, att hon icke mer kan lewa Christus förutan, att, huru mycket eller litet hon eljest tyckes hafwa af syndakänsla, allwar m. m. hon dock icke kan berga sig utan Kristus och Hans förtjenst — ty detta utmärker wist en själ som "är i Christo Jesu" — för den menniskan finnes ingen fördömmelse mer; hon skall aldrig dömas efter lagen, synderna skola aldrig henne tillräknas (Cap. 4: 8), hon är för ewigt fri och salig. Huru kunna wi i tid eller ewighet nog prisa den himmelske Fadren, som inrättat ett sådant nåderike? — Men wi wilja nu närmare betrakta hwarje ord i detta trösterika språk.

Nu ingen fördömmelse. Detta säger oss först, att de som icke äro i Christo Jesu, utan äro under lagen, öfwer dem hwilkar fördömmelsens dom. Wi borde dock allwarligt besinna detta, att här är fråga om huru wi skola undgå den ewiga fördömmelsen. Wi borde dock icke lättfinnigt läsa eller höra sådant som innebär vår dom på ewigt lif eller ewig död. Apostelen har bewisat, att allt hwad menniska heter, de bäste med de sämste, äro i Guds lag fördömda, emedan de alla äro syndare; att "den är icke till, som rättfärdig är, icke till en"; att wi derföre äro "alle verdens barn af naturen". Men "nu", säger Apostelen, då wi äro i Christo Jesu, då är för oss ingen fördömmelse. Deras följer, att om wi icke äro i Christo Jesu, wi äro under fördömmelsens dom; såsom ock Kristus sade: "Men hwilken som icke tror,

han är redan dömd" (Joh. 3: 18). Kristus är visserligen död för alla människor; såsom Johannes säger: "Han är försoningen för våra synder, icke allenast för våra, utan också för hela världens" (1 Joh. 2: 2), och "vi hälle det så, säger Paulus, att om en är död för alla, så äro de alla döda" (2 Cor. 5: 14); men det är först genom den tro, som förenar oss med Kristus, vi inträda i delaktigheten och åtnjutandet af Hans goda; det är endast genom denna tro, vi inträda i nåde-förbundet. Men då är också detta ett förbund, uti hvilket är intet annat än nåd och förlåtelse. Att det nu finnes ingen fördömmelse för dem, som äro i Christo Jesu, är således detsamma som Herren själf högtidligt förklarade: "Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Hvilken som hörer mina ord och tror honom, som mig sjänt hafwer, han hafwer ewinnerligt lif, och kommer icke i domen, utan är gånge ifrån döden till lifwet" (Joh. 5: 24). Märk, han "kommer icke i domen", icke i fördömmelsens dom; han skall icke dömas för sina synder; såsom vi också se i Christi beskrifning på den yttersta domen. Den qwarboende synden hos de trogna är wäl alltid i sig själf fördömlig; men hennes fördömande kraft är nu borttagen; de äro inneslutne i honom, som "i syndeligt köttets lifnelse och med sitt synd-offer fördömde synden i köttet" (v. 3); och när fördömmelsen således öfvergått synden i Christi offrade leflamen, så är för oss, som nu äro i honom, ingen fördömmelse öffrig; nu är hos oss "intet fördömligt", såsom Luther öfversatte, d. ä. intet som skall fördöma oss. Tänk, hvilken salig frihet! Ingen fördömmelse! Eofwad ware Gud för sin outfägliga gåfwa!

För dem. Då Apostelen i föregående Capitel talade om den qwarboende synden i de trogna, brukade han orden "jag" och "mig", för att wisa, att den högsta nåd icke fristager oss från denna inre strid, som han der beskriwer. Men här ändrar han talesättet och säger icke: så är nu ingen fördömmelse för mig; utan han säger: "för dem, som äro i Christo Jesu." Hade han icke så talat, kunde flentrogna själar (som alltid äro bödda att draga sig undan för den tröst, Skriften erbjuder) hafwa ment att den nåd och frihet, som här omtalas, tillhörde endast Apostelen och andra dylika högt benådade människor, men icke sådana swärdiga och ströpliga barn som de. Därföre förändrar Apostelen uttrycket och talar här i allmänna ord om alla "som äro i Christo Jesu", på det hwar och en må besinna och tillägna sig denna tröst. Men då han åter i v. 2 brukar ordet "mig", och på detta sätt omwexlar uttrycken, har han welat wisa, att äfwen den samme, som i föregående Capitel klagat öfwer syndens lag i lemmarna, också är med ibland dem, som i Kristus äro fria från all fördömmelse. Men åter i v. 4 brukar han ordet "oss", för att, såsom nyss sade, erinra, att hwad han här omtalar, angår icke honom allena, utan alla trogna.

Som äro i Christo Jesu. Att "vara i Christo Jesu" är ett djupt och underligt talesätt i Skriften, men betecknar ock ett djupt och underligt förhållande. Att vara i Christo Jesu, är att vara ett med Honom, såsom förenad med Honom genom tron. Uttrycket antyder närmast huru själen med tron liksom insveper sig i Kristus och Hans förtjenst, eller, såsom Apostelen säger, "är itklädd Kristus" (Gal. 3: 27). Här säges icke, att Kristus är med sitt folk eller att de äro med Honom, utan att de äro uti Honom, innesfattade i Honom och förenade med Honom; såsom Han sjelf betecknar denna innerliga förening uti liknelsen om grenarna i winträdet (Joh. 15). Der säger Han ock uttryckligt: "Den som blifwer i mig och jag i honom." Så säger Han ock i Joh. 6: "Hvilken som äter mitt kött och dricker min blod, han blifwer i mig och jag i honom" (v. 56). Då wi wete, att detta ställe (Joh. 6) icke handlar om det sacramenterliga ätandet, som ännu icke war instiftadt, utan om trons andliga ätande (v. 47), så säger oss här Kristus sjelf huru wi kunna weta om wi verkligen äro i Honom. Han säger: "Hvilken som äter mitt kött och dricker min blod" — således: hwar och en, som hafwer ett sådant hjerta, att Christi försoning är hans lifs-behof, är honom så oundbärlig som mat och dryck; ty just detta betecknas med äta och dricka Hans kött och blod, neml. att wi till tron lefwa och näras af Hans försoning. Den som icke låter sådana Christi ord gälla, måste alltid förblifwa i owisshet. Wi få intet widare tillägga; nej, med det enda, att du icke kan umbära Christi försoning, utan, med all tillfällig kallsinnet, likwäl oupphörligt återkommer till denna lifsnäring, så är det alldeles säkert, att Gud werkat sitt saligaöbrande werk uti dig, och att du således "blifwer i Honom och Han i dig." Och då betraktas du inför Gud såsom om du sjelf wore hwad Kristus är, såsom om du gjort hwad Han gjort och lidit hwad Han lidit. Och detta är grunden, hwarföre nu ingenting kan dig tillräknas till fördömelse; ty du är inför Gud alldeles ett med Hans Son. — Denna enhet med Kristus war i Gamla Testamentet förebildad dermed, att öfwerste-presten bar på sitt bröst de tolf stenar, i hwilka de tolf Israels stammar wore inskrifna, så att, när han framträdde inför Gud, äfwen alla dessa framträdde i honom. Ty på detta sätt betecknades, att alla trogna äro inför Gud inneslutne i Jesus Kristus, deras store Öfwerste-Prest. Och framträda de sålunda uti Kristus, äro de ett med Honom, då äro de wisserligen fria från all fördömeise. Såsom en hustrus skulder måste betalas af hennes man, och såsom genom giftermälet alla hennes förra skulder på en gång öfwerflyttas på honom; så är ock en troende, genom föreningen med Kristus, nu för ewigt fri från lagens domar. Alla lagens fordringar på den menniskan hafwa blifwit tillfredsställda genom hennes hufwud och man, med hwilken hon nu är ett, såsom hustrun med sin man.

Härom har Luther talat mera utförligt. Han säger: "Tron förenar själen med Kristus, såsom en brud med sin man. Allt hvad Kristus eger, blifwer den troende själen's egendom; och allt hvad själen hafwer, blifwer Christi tillhörighet. Men nu eger Kristus all wälsignelse och salighet; dessa äro hädanefter själen's egendom. Själens åter har alla synder och orättfärdigheter; dessa blifwa nu Christi tillhörighet. Detta är ju ett wälsignadt byte: Kristus, som är både Gud och människa, Kristus, som aldrig har syndat och hwilkens helighet är fullkomlig, Han tager på sig alla den troendes synder, och dessa synder tillintetgöras och försvinna i Honom; ty inga synder kunna bestå för Hans oändliga rättfärdighet. På detta sätt är den troende själen befriad från sina skulder och beklädd med sin brudgummes Christi ewiga rättfärdighet. Ack, saliga förening! Den rike, den adle, den helige Brudgummen tager till äkta den fattiga, skuldbelastade och förtäktade bruden, befriar henne från allt ondt och gör henne rik på de dyrbaraste wälsignelser." Så långt Luther.

Om denna saliga förening med Kristus talar äfwen Apostelen med samma bild. Då han i Eph. 5 Cap. utförligt talat om mannens och hustruns förhållande till hwarandra, säger han omfärd: "Denna hemlighet är stor; men jag talar om Kristus och församlingen." Han har ock näst förut sagt: "Jugen hafwer någon tid hatat sitt eget kött, utan heldre föder och födrar (wårdar) det, såsom ock Herren församlingen; ty wi äro ledamöter af Hans kropp, af Hans kött och af Hans ben." Med dessa sista ord erinrar Apostelen om, huru den första qwinnan skapades af den första mannens resben — också en djup sinnebild till förhållandet mellan Kristus och församlingen! Vidare brukar Apostelen bilden af lemmarne i kroppen, då han i 1 Cor. 12: 12, säger: "Ty såsom en lekamen är, och hafwer dock många lemmar; men alle lemmar af en lekamen, ändock de äro många, äro de dock en lekamen; sammalunda ock Kristus". Och uti 1:sta Cap. af Epist. till de Epheser säger Apostelen, att wi äro icke blott Christi kropp, utan ock Hans "uppfyllelse." — "Gud hafwer satt Honom församlingen till ett hufwud öfwer allting, hwilken är Hans kropp och Hans uppfyllelse, som allt i alla uppfyller." Dermed antyder Apostelen, att denna förening med Kristus är sådan, att Han, som allting uppfyller, skulle, om Han wore skild från sina trogna, anse sig sjelf såsom half och ofullkomlig.

Nu säger Apostelen i vår text, att alla de, som sålunda "äro i Christo Jesu", äro för ewigt fria från all "fördömmelse." Huru mäktigt de än känna köttets strid emot Anden, huru bittert de än så erfara, att de ock gripas fångne uti syndens lag, som är i deras lemmar, och derföre ofta ängsligt sucka efter förlossning från denna dödens kropp; så äro de dock fria från all fördömmelse. Detta är ju dock för vårt förnust och vår känsla en alltför hemlig och besynnerlig frihet! Swem kan fatta eller fullkomligt tro

detta, att när synden är uti oss, den likväl icke skall fördöma oss att när vi hafwa förtjent förbannelsen, denna likväl icke skall drabba oss; att när vi dagligen förtjena Guds vrede, vi dock stola åtnjuta Hans ewiga nåd? Här fordras nu hwad som heter tro; här fordras att helt och hållet tillsluta ögonen för allt hwad i oss är och endast se Kristus och hwad vi äro i Honom. Det är endast i Kristus, vi äro rättfärdige och för Gud tåcke. Det är Kristus, som är rättfärdig; det är vår Herre Kristus, som ewinnerligen består mot alla lagens kraf och domar. Ser Herren Gud på oss själfwa, utan Kristus, så äro vi genast fördömda; men städa Han oss i Kristus, då ser Han oss rättfärdige, helige och tåcke. Men så går det också i våra samviten: se vi på oss själfwa, såsom utom Kristus, då måste vi alltid förnissla; men se vi oss såsom inneslutna i Kristus, då stola vi ännu under den kännbaraste syndanöd behålla oss wid tron och säga: dock kan icke fördömmelsen drabba mig. Detta är derföre ett språk, som alla Christna böra djupt inskrifwa i sina hjertan, böra väl gömma och minnas: "Så är nu ingen fördömmelse för dem, som äro i Christo Jesu."

De som icke wandra efter köttet, utan efter Anden. Ef- ter dessa ord saknas här (i v. 1) uti äfwen mest ansedda äldsta handskrifter af grundtexten, hafwa åtskillige Skriftförklare antagit, att de blifwit af wälmenta affskrifware hit uppslyttade från v. 4, der de enligt alla exemplar af grundtexten finnas. I alla fall äro de dock icke egnade att antyda orsaken hwarföre det är ingen fördömmelse för dem som äro i Christo, utan uttrycka endast en utmärkande egenkap hos dessa. Apostelen säger icke: emedan de icke wandra etc. utan så: hwilka icke wandra efter köttet etc. Sålunda uttrycka dessa ord endast ett kännetecken på dem som äro i Christo Jesu; men orsaken, hwarföre för dem är ingen fördömmelse, är den som Apostelen i de två följande versarne förklarar. Emellertid, då vi genom detta kännetecken, att vi "icke wandra efter köttet, utan efter Anden," kunna få ett vittnesbörd, att vi verkligen äro i Christo Jesu, så äro orden wigliga och böra väl betraktas; men det wilja vi med Guds hjälp göra under v. 4, der vi återfinna orden. — Om orsaken, hwarföre de som äro i Christo Jesu äro fria från all fördömmelse, talar Apostelen först sålunda:

2. Ty Andans lag, som lif gifwer i Christo Jesu, hafver gjort mig fri ifrån syndens och dödens lag.

Närmare gr.: "Lifwets Andes lag" — eller: "lagen af Anden af lifwet i Christo Jesu." Meningen är tydligt den, som Luthers öfversättning uttrycker: "Andans lag som lif gifwer i Christo Jesu." Men nu blifwer här frågan, hwad Apostelen menar med denna "Andans lag som gifwer lif", såväl som med dess motsats i språket, "syndens och dödens lag". Många hafwa

menat, att "lifswets Andes lag" skulle beteckna detsamma som "den lag som i min håg är" (Cap. 7: 23) eller den i helgel- sen werksamma williga anden; och att orden "syndens och dö- dens lag" skulle beteckna den "syndens lag i lemmarna", som på samma ställe (Cap. 7: 23) omtalas, eller syndens drifwande kraft i köttet. Och skälet för den uppfattningen är i synnerhet den lik- het i uttrycken, som eger rum på förra och sednare stället. Denna uppfattning tillhör naturligtvis först dem, hvilka i sednare hälft- en af Cap. 7 se endast den opånyttföddes syndaträldom för- drad; nu se dessa här de troendes frihet från den syndens lag, som i Cap. 7 omtalades. Men då äfwen sådana som hafwa det rätta förståndet om sagda del af Cap. 7, stundom antagit nämnda me- ning öfwer vår text, hafwa dessa då förklarar ordet "gjort mig fri" antingen om frigörelsen ifrån en egentlig träldom under syn- dens lag i lemmarna, eller också om friheten i Christo från för- dömmelsen för det inneboende förderfvet. Ehuru sjelfwa läran ge- nom en sådan tolkning icke blifwer obiblisk, utan innebär en christ- lig mening, så äro här dock några stäl ännu kraftigare talande för den uppfattning af texten, som vår kyrkas reformatorer och äldste lärare haft, neml. att Apostelen med "syndens och dödens lag" här menar den lag, som binder oss wid synden och döden (Cap. 7: 7—13), således den i sig sjelf goda och heliga Guds lag; och med "lifswets Andes lag" detsamma som "trons lag" (Cap. 3: 27), "frihetens lag" (Jac. 2: 12), "Andans embete, som gör lefwande" (2 Cor. 3: 6), neml. Evangelium. Ty hwad först angår hufwudskälet för den förra meningen om vår text, så är det intet owanligt hos Paulus, utan tvärtom hans utmär- kande talesätt, att han använder lifwande uttryck om olika ting. Då han t. ex. i föregående Cap. hade mycket talat om Guds lag (v. 4—16), så kallar han också synden för en lag (v. 21, 23, 25); likaså i Cap. 3, då han äfwen der hade talat om Guds lag, såsom en "gerningarnas lag" (v. 20, 21, 27), så talar han också genast om Evangelium, med uttrycket "trons lag" (v. 27). Men hwad som utgör de egentliga skälen för att förstå vår text om Guds lag och Evangelium, är i synnerhet följande. Först skäl wi märka att sjelfwa det talesättet, att med "syndens och dödens lag" beteckna Guds lag, och med "lifswets Andes lag" beteckna Evangelium, icke är oläkt Apostelens sätt att tala om lagen och Evangelium. Men det wilja wi nedanföre grundligare under- söka. För det andra ligger det egentliga skälet för vår uppfatt- ning uti innehållet och sammanhanget. Vi få icke förgäta, att hwad som här skulle förklaras och bewisat, war den stora hufwudsanningen i föregående vers, att det är ingen fördömmelse för dem som äro i Christo Jesu. Men hwarföre är nu för dem ingen fördömmelse? Är det derföre, att de hafwa en ny helig håg och äro friade från syndens träldom? Ja, är det den nya helgade hägen, som frigör oss från syndens träldom? — och äf- wen från syndens fördömmelse? Intet sådant är enligt med Apo-

helens lära. Att det är ingen fördömmelse för dem, som äro i Christo Jesu, kommer ju deraf, att de genom sin förening med Kristus äro "friad från lagen", des förbund och salighetsvillkor, hvarom Apostelen talade i början af Cap. 7: 1—6. Dessutom är det icke sannt, att de trogna äro befriade från syndens lag i lemmarna, derföre att de hafva en annan lag i sin håg. Skulle orden "lifswets Andes lag" beteckna detsamma som "den lag som i vår håg är", hvarom Apostelen talade i föregående Cap., så skulle han ju här motsäga sig sjelf, efter han nu här lärde, att denna lag i hågen gör oss fria från "syndens lag i lemmarna"; ty han har i föregående Cap. sagt motsatsen, neml. att oaktadt han hade denna lag i hågen, han likväl icke war fri från "syndens lag i lemmarna". Det är detta som så tydligt visar, att uttrycket i vår text, "syndens och dödens lag", och åter "lifswets Andes lag", icke kunna beteckna detsamma som "syndens lag i lemmarna" och "den lag som i min håg är"; ty då han i föregående Cap. talade om dessa, sade han icke, att den ena lagen gjorde honom fri från den andra, utan att de tvärtom båda funnos hos honom och stridde mot hwarandra. Här af finna wi, att Apostelen här måste tala om en helt annan sak, än uti fjunde Capitlet; att då han der talade om köttets och Andans strid mot hwarandra, han här åter talar om de trognas frihet från lagen, hvarigenom de äro fria från all fördömmelse.

Churu det redan sagda kan wara nog till bewis, att Apostelen i vår text icke talar om syndens lag i lemmarna, utan om den heliga lag som uppväcker synden och åstadkommer döden, så kan detta vidare märkas af det påtagliga sammanhanget med följande vers: "Ty det som lagen icke kunde åstadkomma" etc. Ordet "ty" säger oss, att denna v. 3 skall ytterligare förklara swad som är sagdt i v. 2; derföre upprepar han ock ur v. 2 det ordet "lagen". Han måste ju då tala om samma lag i båda versarne. Eller kan någon antaga, att uti ett sådant sammanhang och en sådan ordställning, som mellan dessa två versar ger rum, Apostelen likväl skulle med ordet lagen i v. 3 mena något annat än den nyss omtalade lagen i v. 2, hwilken vers nu skulle förklaras? Swad wore då här för mening och sammanhang? Men när wi besinna detta och inse, att Apostelen i v. 2 åter talar om vår frihet från lagen, då är innehållet och sammanhanget i alla tre versarne fullkomligt klart och skönt, neml. sålunda: I v. 2 säger han att wi derföre äro fria från all fördömmelse, emedan wi äro frigjorda från lagen, som annars belägger oss med synd och död; och i v. 3 säger han, att denna vår frigörelse från lagen grundar sig derpå, att det som lagen icke kunde åstadkomma, det gjorde Gud, då Han sände sin Son i syndeligt köttis liknelse och lät syndens fördömmelse öfvergå honom. Derföre återstår nu ingen fördömmelse för dem, som äro i Christo Jesu. — Sedan wi nu sett hufvudmeningen i vår text, vilja wi ock närmare betrakta hwarje del deraf.

Andans lag, som lif gifwer i Christo Jesu. Apostelen har i Cap. 3: 27 talat om "trons lag" såsom motsats mot "gärningarnas lag"; derföre måste "trons lag" der beteckna Evangelium. Likaså talar han i 2 Cor. 3: 6 om "Andans embete" såsom motsats emot "bokstafvens embete". Der säger han vidare, att "bokstafvens embete" är det som "dödar" (v. 6) och som "fördömmelse predikar" (v. 9); och att "Andans embete" "gör lefwande" (v. 6), "predikar rättfärdighet" (v. 9) och "gifwer Anden" (v. 8). Der märke wi också, huru han ställer lagen och Evangelium emot hvarandra och betecknar dem med dessa nya, betydelsefulla namn och titlar. På samma sätt gör han i vår text och kallar Evangelium en "lifwets Andes lag", till motsats emot "syndens och dödens lag", den lag som binder oss under synden och döden. Den betydelsefulla titel, Apostelen här gifwer Evangelium, betecknar, att det är det medel, hvarigenom den Helige Ande bringar oss till lifwet i Christo Jesu — det medel, genom hvilket Han icke blott förkunnar oss Guds frälsningsråd och bjuder oss att anamma detta, utan också verkar i våra själar, att wi anamma och undfå det ewiga lifwet. Uti Cap. 1: 16 kallas det också derföre "Guds kraft till salighet". Men att Evangelium kallas en "lag" kan äfwen hafwa sin grund uti dess befällande myndighet — en myndighet, som för de troende är så kraftigt tröstande, som för de motsträfwige fruktansvärd. Det är mycket trösterikt, att wi icke blott få tillåtelse att tro på Guds nåd, tro att Gud har kastat våra synder på sin Son och vill för Hans skull alltid wara oss nådig, utan att Han också bjuder och befäller oss att tro denna tröstliga förkunnelse, såsom Johannes säger: "Detta är Hans bud, att wi skole tro på Hans Söns, Jesu Christi, namn." Men det bör också väl betänkas, att detta ljufliga Evangelium fordrar lydnad, fordrar att blifwa trodt och anammadt, eller skall det annars fördöma oss. Derföre talar också Apostelen både i första och sista Capitlet af detta bref om "trons lydnad" (Cap. 1: 5; Cap. 16: 26) och i 10:de Capitlet talar han om dem som "icke äro Evangelio lydige" (v. 16), icke "Guds rättfärdighet undergifne" (v. 3). Af alla sådana ord märke wi, att ehuru Evangelium är en nådesförkunnelse, har det dock en befällande lags myndighet och wigt. Äfwen deruti kan grunden ligga, hvarföre det blifwit kalladt en "lag".

Men att Evangelium kallas "lifwets Andes lag", det är genom ordens ställning i gr.:t. något tydligare; man kan der se, att detta lif är "lifwet i Christo Jesu", hvilket Anden genom denna sin lag verkar. Detta lif är först det andliga lifwet, ett nytt lif i själen, då den förut döda börjar röra, börjar se, höra och förnimma det som Guds Ande tillhör; men dermed är också själen delaktig af det ewiga lifwet, den ewiga salighet, som genom synden war förlorad, men genom Christi död och uppståndelse är återställt. Derföre tillägger Apostelen:

I Christo Jesu — "lifwet i Christo Jesu" heter det i gr.-t. — Johannes säger: "Lifwet är i Guds Son. Den Sonen hafwer, han hafwer lifwet" etc. (1 Joh. 5: 11, 12). Så säger han ock i första Capitlet af sitt Evangelium, då han talar om "Ordet", som war i begynnelsen och wardt kött: "Uti det war lifwet." Den ewiga dödens band, som i syndafallet kom öfwer alla menniskor, kunde af inga skapade warelser eller kraf-ter lösas; endast Gud, som war det ewiga lifwet, allt lifes ursprung och källa, kunde åter göra lif. Men då döden war syn-dens lön, enligt den heliga lag, som icke kunde till en bokstaf eller pricks rubbas, så måste synden lagenligt försonas och den bränkta rättfärdigheten tillfredsställas; derföre måste Gud warda menniska, för att i menniskornas ställe tillfredsställa lagen. — "Ordet wardt kött, och bodde ibland oss" etc. — och genom detta heliga och dyra offer allena blef nu lifwet lagenligt återställt. "Uti det war lifwet." Så säger ock Herren Kristus sjelf: "Jag är kommen på det de skola hafwa lif och öfweruog hafwa." "Jag är lifwets bröd. Detta är det brödet, som nederkommer af him-elen och gifwer werlden lif." "Swilken som äter af detta brö-
det, han skall lefwa ewinnerligen; och det brödet, som jag gifwa
skall, är mitt kött, hwilket jag gifwa skall för werldens lif".
Och åter: "Swilken som tror på mig, han hafwer ewinnerligt
lif." "Swilken som tror på mig, han skall lefwa, om han än
dö blefwe; och hwar och en som lefwer och tror på mig, han
skall icke dö ewinnerligen." Alla sådana Herrans dyra ord säga
oss, att så omöjligt det är för oss sjelfwa, med allt hwad wi
kunna göra och företaga, att förwärfwa lifwet; så säkert är det
i andra sidan, att om wi hafwa Gonom, tro på Gonom, lefwa
och näras af Hans försoning, wi redan ega det ewiga lifwet.
Alla dessa Herrans dyra ord säga oss, att det behöfwes intet
mera, för att wara riktigt wiss om det ewiga lifwet, än att wi
äro sådana, som äta Hans kött och dricka Hans blod, d. ä. lefwa
och näras af Hans försoning — ty Hans kött och blod, "som
han gifwa skulle för werldens lif", beteckna försoningen. Om
det ock eljest ser ut än så illa med oss, om wi ock känna än så
mycket af synd, elände, död och wanmakt i oss sjelfwa — för det
nåda, att wi dock lefwat af Christi försoning, skola wi likväl
hafwa det ewiga lifwet; — hwarom Herren högst tänkwardt sä-
ger: "Såsom lefwande Fadren hafwer mig sändt, och jag lefwer
för Fadrens skull; så ock, den som äter mig, han skall ock
lefwa för min skull." Hör hwilket ord: "han skall ock lefwa
för min skull", eller "genom mig" (gr.-t.). Boswadt och prisadt
ware Hans namn! — Alltså är lifwet i Kristus. Och när wi
skunda få lif i Gonom, då frigöras wi från lagen, dess förbund
och domsrätt, då äro wi fria från all fördömmelse.

Syndens och dödens lag. Då Apostelen i början af före-
gående Capitel talade om de trognas frihet från lagen, förklarade

han bland annat, att, ehuru denna war i sig sjelf helig, rättfärdig och god, den likväl hos den fallna menniskan war anledningen till synd och död — "när budordet kom, säger han, så synden lif igen, och jag wardt död. Så fanns då att budordet, som mig war gifwet till lifs, det war mig till döds. Ty synden tog tillfälle af budordet och beswet mig och drap mig dermed." Det är med afseende på sådana lagens verkningar, Apostelen här kallar honom en "syndens och dödens lag". — Den må också kallas en "syndens lag", redan dertill, att ingen synd wore till, om icke lagen wore; ty "synd är öfwerträdelse af lagen" (gr. = t. 1 Joh. 3: 4); "der icke lag är, der är icke heller öfwerträdelse" (Rom. 4: 15), "der aktas icke synden" (v. 13). Men sedan kommer hertill, det som i föregående Capitel framställdes, att lagen också har den verkan på vår fallna natur, att den väcker synden till lif och kraft. Utom de redan anförda orden derom, talar der om de "syndiga begärelser, som lagen uppväckte" (v. 5), säges der, att synden blef "öfvermåttan syndig genom budordet" (v. 13), och i Cap. 5: 20 säges, att "lagen är dertill kommen, på det synden skulle öfverflöda". Af sådana stäl säger också Apostelen, 1 Cor. 15: 56: "Syndens kraft är lagen". När wi betänka allt detta, att synden icke wore till, om ej lagen wore, och att lagen är "syndens kraft", så att den kommer synden att öfverflöda, så finna wi, att det fullkomligt öfverensstämmer med Apostelens rätt att tala om lagen, när han här kallar honom "syndens lag". — Men han kallar den heliga lagen äfwen "dödens lag"; ty det är också denna heliga lag som dömer hwarje syndare till döden. Ifrån den första döds-dömen i werlden: "på hwad dag du deraf äter, skall du döden dö", har det varit genom lagen som döden regerat öfwer syndare; det är genom lagens dom som "syndens lön är döden". Dertill säger också Apostelen om den lagens embete, hwilken i stenar utgräfwen war, att den "dödar", att den utgör "det embete, som fördömmelse predikar" (2 Cor. 3: 7, 9). "Så fanns då", säger han i föregående Cap. "att budordet, som mig war gifwet till lifs, det war mig till döds". Alla dessa omständigheter utgöra tillräckliga stäl, hwarföre Apostelen här kallar den moraliska lagen en "syndens och dödens lag".

Hafwer gjort mig fri. Skälet och orsaken, hwarföre det är ingen fördömmelse för dem som äro i Christo Jesu, är detta, att de äro "frigjorda från syndens och dödens lag", och det genom en annan lag, neml. "Andans lag, som lif gifwer i Christo Jesu"; uti honom hafwa de nu all den rättfärdighet som lagen åstär (v. 4); "ty det, som lagen icke kunde åstadkomma (hos oss), i det den wardt förswagad af köttet, det gjorde Gud, sändande sin Son" etc. (v. 3). Apostelen talar således här om samma sak, som i Cap. 7: 1—6, der han uttryckligt säger: Så ären också I, mine bröder, dödade ifrån lagen, genom Christi lefamen. Det

säger han "genom Christi lekamen"; här säger han: derigenom, att "Gud sände sin Son i syndelig köttets lifnelse"; der säger han: frie ifrån lagen, som uppväckt synden och var oss till döds; här säger han: "hafwer gjort mig fri ifrån syndens och dödens lag". Hvem märker icke, att Apostelen på båda ställena talar om samma sak, och således här återvändt till sitt stora hufvudämne, om vår rättfärdighet i Kristus och frihet ifrån lagen. Men då friheten från lagen blifvit under Cap. 7: 1—6 omständigare afhandlad, är ock detta språk dermed förklaradt.

Wänte nu hwarje Christen på fullt allvar tränga in i de trofverika förhållanden, som Apostelen här framställer, neml. att vi äro så verkligt fria från syndens och dödens lag, när vi genom Andens lag fått lif i Christo, att för oss då finnes ingen fördömmelse mer. Detta är det ämne, som vi aldrig i tiden kunna fullt utlära, emedan allt hwad i oss är, synden, samvetet, förnuftet och känslan beständigt draga oss ned i oss sjelfwa, så att vi förgäta hwad vi hafwa i Kristus. — Men här torde ännu någon säga: Jag skulle ock vara lydlig och tro att jag är fri från fördömmelsen, om jag blott wore wiss att jag "är i Christo Jesu", att jag verkligen fått lif i honom och ännu lefwer i honom; men huru kan jag derom vara wiss, då köttet ännu är så mäktigt i mig, och jag är så ömkeligt swag, så ofta faller och förgår mig och känner så litet af Anden hos mig? Swar: Under de mörka tider se wi wäl intet, om huru wi hafwa det med Gud; men i bättre stunder, då du har ljus och lif i Ordet, wet du wäl huru du hafwer det. Du kan wäl då weta med dig om du blifwit "dödad från lagen", d. ä. uti ditt bättringsarbete kommit på skam, nödgats förnwisla på allt ditt eget verkande och fått din enda tröst i Kristus — du kan wäl weta med dig huru du ännu beständigt får tröst uti din nöd för synden — försi, om du har någon nöd för synden, och för det andra, om du då flyr till något eget görande, eller till Kristus allena. Deras märker du hwad som utgör din hjerte-tröst — således, om ditt samwete står under lagen, eller lefwer af nåden. Här äro wäl alltid omwexlande tider, så att wi stundom känna hwarken synd eller trosbegär; men om dock Kristus och Hans försoning i allmänhet är ditt lifsbehof, så att, när du varit borta från Evangelium, du känner dig tom, fridlös och matt till din ande, men deremot, när du hör Evangelium om Kristus, du blifwer såsom en måttad, neml. styrkt, glad och förnyad i anden: deraf kan du ju märka, att Kristus är din mat. — Är det åter twärtom så, att du är i allmänhet nöjd med din egen fromhet, icke är nedslagen öfwer synd, kallsinlighet och otrohet, utan har tröst och lugn Evangelium förutan; widare, icke har för nådens skull någon strid med dina synder, utan kan vara ense med dig sjelf uti att följa dina lustar — si, sådant vittnar wissserligen, att du icke genom Andens lag fått lif i Christo Jesu. En Christen är wäl icke en sådan, som är utan synd och nedslående erfaren-

heter, såsom i föregående Cap. är utförligt wişadt; men han är en sådan, som hafwer en helig ande, hwilken kämpar och strider emot synden och drifwer honom till nådastolen. Sjelfwa nöden för dina synder, för ditt hjertas hårdhet, liknöjdhet, säkerhet m. m. och sedan ditt behof af Christus och Evangelium, både för rättfärdighet och för helgelse — sjelfwa denna nöd och detta behof utgöra de säkraste tecken af en födelse ofwanefter. Och prisa då din himmelske Fader och din trofaste Frälsare, att för all synd och död i känslan, som ännu trycker och ångslar dig, ingenting skall wara dig till fördömmelse, utan att du nu blott för Christi skull, hwilken är ditt lif, är alldeles fri för lagens villkor och lefwir nu under ett nådrike, der ingen synd tillräknas, der du icke skall dömas efter lagen. Skola wi ännu dömas efter lagen, så hjelper ingen fromhet, efter wi dock icke äro fullkomliga. Men ännu mer: Skola wi dömas efter lagen, så hjelper icke heller all Christi förtjenst, tron och nåden. Allt är förloradt, om jag till slut skall dömas efter lagen. Det enda sättet att frälsa oss ifrån fördömmelsen, war att frälsa oss ifrån lagens domsrätt. Wi kunna ej på annat sätt wara fria från fördömmelsen, än genom att wara fria från lagen. Detta är hwad Apostelen här lärar. Ware då Herren ewinnerligen lofwad för denna ousägliga gåfwa. Amen!

Nytt och gammalt från Nådens rike.

Den herrliga förwandlingen.

"Såsom wi hafwa burit den jordiskas liknelse, så skole wi också bära den himmelskas liknelse" (1 Cor. 15: 49). Adam och Kristus utgöra de två urkällorna och förebilderna, den förre till all synd, elände och död, som trycka hela menşligheten, den andre till all rättfärdighet, lif och herrlighet, hwilka redan tillhöra de trogna och en gång skola på dem uppenbaras. Hörpå syftar språket. Läst då hwilka herrliga ord! "Såsom wi hafwa burit den jordiskas liknelse, så skola wi också bära den himmelskas liknelse." Kunde wi riktigt tro detta, så skulle wißt vår dödsdag wara vår käraste, vår efterlångtade bröllopsdag. — Men då gå wi twärtom och tänka med motwilla på döden och förwandlingen; såsom Apostelen säger: "wi wilje icke afsläddes warda."

Wi hafwa nyligen sett en allegori, hwilken, så barnslig den också är, på ett ganşta lifwande sätt talar om jußt de förhållanden, wi nu widrört. Wi wilja således berätta historien om:

De två löfmaskarne.

Här du sett en löfmask? — dessa små wareser, så olika i färg och storlek, hwilka öfwerallt möta ditt öga om sommaren. De lärde kalla

dem larver och stola säga dig, att när de små djuren under längre eller kortare tid krupit omkring på de blad eller grässtrån, som utgöra deras näring, stola de med ens förlora sin liflighet, söka sig en enslig vrå och der med styfnade lemmar sjunka ned i ett stenbart lifslöst tillstånd, snart omgifna af ett skal, deras lilla lif-kista. Man kallar dem då puppor. Sedan de i denna lif-kista hvilat en tid, öppnar sig denna, och en stön bewingad warelse uppstår derur — en fjäril. Alla fjärilar hafwa en gång warit maskar. Men allt detta wet du kanske redan.

Hwad Herren, den store Mästaren, härmed welat måla för våra ögon, det skall du kanske påminnas om genom följande allegori, ett samtal mellan twenne löfmaskar.

Twå löfmaskar möttes en dag på en grönskande äng. Trött och tung släpade sig den äldre framåt, under det den yngre med lätthet rörde sig på de gröna bladen. Då utropade den gamle:

"Du, som i ungdomens öfvermod lätt löper ifrån blad till blad, lär af mig huru förgångligt vårt lif är. Se, min kraft är uttömd, jag känner att jag måste dö. Färväl, du gröna äng, jag måste lemna dig och warda till stoft. Guru gerna jag hade welat dröja qwar på detta stöna ställe. Men se, jag känner min kropp skrumpna ihop; döden nalkas. Broder, öfvergif mig icke i denna bittra stund."

Så talade löfmasken, ty han såg i döden endast tillintetgörrelse och wiste icke, att han gånne inom sig lifsfröet till en annan, ännu ljusare tillvaro — wiste icke, att när hans lary-tid war slutad, han skulle såsom fjäril, glad och fri, kunna swinga sig upp öfwer jorden i det klara solljuset.

Rörd af den äldre brodrens ord, som rösde en djup smärta, höll sig den yngre löfmasken nära intill honom, ända tilldes han såg honom stelna i döden. Denna syn kunde den unga löfmasken icke glömma, och minnet deraf kastade stundom en mörk skugga öfwer hans glada, lifliga lif; han tänkte att han sjelf kanske snart skulle på samma sätt se sina lemmar styfna — och han rypte wid denna tanke. Så förgick någon tid, tills han en morgon återkom till det ställe, der hans vän låg död. Men hwad är det han nu får se! Lif-kistan är öppnad, och derutur reser sig en warelse af obestridlig stönhet — wid morgonsolens strålar utbreder den just nu sina wingar och, sprittande sig fröjd och lefnadslust, är den färdig att swinga sig upp i rymden.

"Hvem är du?" sade löfmasken. "Swarföre har du brutit upp min broders hwilorum? Swart har du burit hans döda kropp?"

"Den har åter blifwit lefwande", swarade den ofände. "Tro mig, att jag är densamme." Och seende på löfmasken, utropade den stöna warelsen: "Är det du, min broder, som jag förr kände! Du påminner mig om ett dunkelt fordom, som ligger för alltid bakom mig. Justränt, som min blick då war, kändes döden bitter för mig; jag lerrade wid des annalkande, ty jag hade ingen aning om detta nya lif, till hwilket jag nu uppstätt, och som uppfyller mig med fröjd. För mig war döden en befriare, som fört mig in uti en ny, ofänd värld."